

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยประชากรได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มักจะประสบความสำเร็จในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคม หรือวัฒนธรรมก็ตาม ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาประเทศไทยจะเป็น ด้านใด ย่อมต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยหลัก ในการพัฒนา กำลังคนก็ต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษานั้นเอง ด้วยความสำคัญดังกล่าวนี้ รัฐบาลจึงได้พยายามขยายการศึกษาในประเทศไทยให้ กว้างขวางออกไปมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้นักการศึกษาได้ร่วมมือกันสร้างสรรค์ระบบการศึกษาใหม่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และพิจารณาหาทางป้องกัน ความสูญเปล่าที่เกิดขึ้น ในระบบการศึกษาอย่างกว้างขวางอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ, 2527 : 1)

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของไทยแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับ ประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ในบรรดาการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ เหล่านี้ ระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เป็น รากฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคงและความก้าวหน้าของชาติ เพราะประชาชนส่วนใหญ่สิ้นสุด การศึกษาในระดับนี้ ดังนั้นถ้าการประถมศึกษามีคุณภาพแล้ว ก็ย่อมส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ของ ประเทศมีคุณภาพไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529ก : 3) และหากคุณภาพของการประถมศึกษาด้อยลงไป ก็หมายถึงความด้อยในคุณภาพของประชากรส่วน ใหญ่ของประเทศ อันมีผลกระทบโดยตรงต่อความล่าช้าและความล่าหลังในการสร้างความเจริญ ให้แก่ประเทศชาติด้วย (พนัส หนานาคินทร์, 2521 : 19) ซึ่ง รุ่ง แก้วแดง (2527 : 12) ก็ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า การประถมศึกษาเป็นบริการของรัฐเพียงประการเดียวที่สามารถ จัดให้ทุกคนได้ โรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นโรงเรียนแห่งแรกและแห่งสุดท้ายของคนไทยจำนวน มหาศาล คำกล่าวนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของภิญโญ สาร (2519 : 363) ที่ว่าประชากร

ไทยมีเพียงส่วนน้อยที่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ประชากรส่วนใหญ่ผ่านการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา ดังนั้นประสิทธิภาพของประชากรในประเทศจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาด้วย รัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้กำหนดให้การประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ และเป็นภาระผูกพันของรัฐที่จะต้องดำเนินการให้ประชากรในวัยเรียนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนในระดับนี้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ

การประถมศึกษามีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู กรมตำรวจ กรมประชาสัมพันธ์ กรมการปกครอง สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2527 : 33) เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียน จำนวนโรงเรียน และจำนวนงบประมาณในการดำเนินการจัดการศึกษา พบว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดประถมศึกษา มากกว่าหน่วยงานอื่น คือประมาณร้อยละ 90 ของปริมาณเด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529ข : 3)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 10-11) แบ่งการบริหารงานออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียน และระดับโรงเรียน

ระดับโรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด ซึ่งตั้งอยู่ครอบคลุมพื้นที่ทุกส่วนของประเทศ และมีบทบาทมากที่สุด ที่จะทำให้การจัดการศึกษามบรรลุจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ นั่นคือนักเรียนมีคุณภาพที่พึงประสงค์ ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และความมีสุขภาพอนามัยดี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528ง : 2) โดยจะต้องอาศัยขอบข่ายการบริหารงาน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528ก : 5) การที่จะทำให้การบริหารงานทั้ง 6 งานนั้นเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจะ

ต้องเป็นตัวจักรสำคัญ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าโรงเรียนจะมีคุณภาพ ขึ้นอยู่กับความสามารถ หรือสมรรถภาพของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ (กอ สวัสดิทานิช, 2525 : 10-12)

ในการพิจารณาถึงบทบาท ภารกิจ และสมรรถภาพของผู้บริหารนั้น อรุณ รักธรรม (2517 : 194) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพในการบริหารงานไว้อย่างน่าสนใจว่า "ในฐานะที่ผู้บริหารเป็นหลักสำคัญยิ่งต่อหน่วยงาน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และต่องานอันเป็นส่วนรวม ดังนั้น สมรรถภาพของผู้บริหาร จะมีผลสะท้อนต่อวิถีปฏิบัติงาน และผลงานขององค์การแต่ละแห่งเป็นอันมาก" สำหรับการบริหารโรงเรียนนั้น ไรเบิร์น (Ryburn, 1964 : 5) ได้ให้ทัศนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดนโยบายของการบริหารงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียน ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ ฉะนั้น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวตามภาระหน้าที่ของโรงเรียนฝากไว้กับผู้บริหารทั้งสิ้น ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เช่นกัน ผู้บริหารโรงเรียนถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการประถมศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ โกลด์แฮมเมอร์ (Goldhammer, 1967 : 40) กล่าวว่า คุณภาพของการประถมศึกษาขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นเช่นไร โรงเรียนก็เป็นเช่นนั้น จากการศึกษาดังปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการประถมศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 32) ก็ได้สรุปผลสอดคล้องกับความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้นว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการประถมศึกษาประการหนึ่งก็คือ ทักษะและความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนนั่นเอง จะเห็นได้ว่า สมรรถภาพในการบริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้น การที่จะจัดการประถมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ จึงจำเป็นต้องศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนเสียก่อน เพราะความสำเร็จตามเป้าหมายหลักในการดำเนินงานของโรงเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถหรือสมรรถภาพในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ

ถึงแม้ว่าในการบริหารโรงเรียนต้องอาศัยสมรรถภาพในการบริหารงานของผู้บริหารก็ตาม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้บริหารจะไม่ได้มีปัญหาในการปฏิบัติงานเสียเลย ในเรื่องปัญหาทางการบริหารโรงเรียนนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529ก : 8-9) ได้ประมวลปัญหาที่เกิดจากการบริหารโรงเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการประถมศึกษาไว้หลายประการ ในจำนวนปัญหาดังกล่าวมีประเด็นสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารโดยตรง พอสรุปได้คือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนถึงร้อยละ 89 ของโรงเรียนทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529ข : 10) มีปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนทุกด้าน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ นอกจากนี้ ผู้บริหารใช้เวลาอยู่นอกโรงเรียนมากเกินความจำเป็น ทำให้การนิเทศ การกำกับดูแลครูในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในโรงเรียนมีน้อย และไม่ถูกหลักวิธี ทำให้งานวิชาการไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร การวางแผนงานบริหารมีน้อยและที่มีมักไม่ได้มีการปฏิบัติตามมากนัก ทำให้การบริหารไม่มีกรอบแนวทางที่แน่นอน เป็นเพียงการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่ปกติเท่านั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ความสามารถและไม่เห็นความสำคัญของการวางแผน ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนยังประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โดยยึดปัญหาส่วนตัวมากกว่าระบบคุณธรรม และใช้ผลประเมินเฉพาะเพื่อพัฒนาความดีความชอบประจำปีเท่านั้น ไม่ได้นำมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอย่างขาดสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์และการสร้างบรรยากาศในการบริหาร ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ความไม่เข้าใจในกระบวนการบริหารวิชาการ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

จากปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงจัดให้มีการดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยการพัฒนาคุณภาพผู้บริหารโรงเรียนเป็นอันดับแรก ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดให้มีโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้รับการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตน เพิ่มสมรรถภาพในการบริหารงานเมื่อพัฒนา

ผู้บริหารโรงเรียนใหม่คุณสมบัติดังกล่าวแล้ว คาดว่าผู้บริหารเหล่านั้นจะมีสมรรถภาพในการบริหารงานเพิ่มขึ้น และลดปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานลง ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งปัจจัยหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจสอดคล้องตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติต่อไป และนอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนทุกคน จะต้องผ่านการฝึกอบรมก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม คุณภาพการศึกษายังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เมื่อเปรียบเทียบตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529ช : 17) ได้ตั้งไว้คือ นักเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของนักเรียนประถมศึกษาทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 และกลุ่มประสบการณ์อื่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 กล่าวคือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 27) ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในปีการศึกษา 2529 - 2530 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ลดลงทุกกลุ่มประสบการณ์ ในปีการศึกษา 2530 ดังในตาราง 1

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ปีการศึกษา 2529-2530

กลุ่มประสบการณ์	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	
	2529	2530
กลุ่มทักษะภาษาไทย	60.07	57.84
กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์	47.81	46.16
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	54.48	50.79
กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ	65.83	62.13

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(2531 : 26)

นอกจากนี้ ปัญหาการตกซ้ำชั้นและออกกลางคัน ยังอยู่ในเกณฑ์สูง โดยเฉพาะประมาณ ร้อยละ 3.36 และร้อยละ 1.77 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.: ง - จ) จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้นักเรียนสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร ซึ่งส่งผลให้เกิดการสูญเปล่าในการจัดการประถมศึกษาโดยตลอด ซึ่งเป็นเครื่องชี้ประสิทธิภาพของ โรงเรียนประถมศึกษาได้อีกทางหนึ่ง

สำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในสังกัด 354 โรงเรียน ครูจำนวน 3,852 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ม.ป.ป.ก : 11 - 373) และนักเรียนจำนวน 75,220 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ม.ป.ป.ค : 2) เป็นจังหวัดหนึ่งที่ยังประสบปัญหาในการบริหารโรงเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อ คุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้ง ๆ ที่ก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารทุกคนจะต้องผ่านหลักเกณฑ์ การเข้าสู่ตำแหน่ง ตามหนังสือสั่งการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ความ มาก ที่ ศธ 1481/30779 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2530 เรื่องหลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร สสถานศึกษา (ตั้งในภาคผนวก 2) และนอกจากนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องผ่านการอบรม ตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ ศธ 1480/33409 ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2528 เรื่อง โครงการอบรมผู้บริหารสถานศึกษามาแล้ว (ตั้งในภาคผนวก 3) ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา (ม.ป.ป.ช : 4-7) ได้ประมวลปัญหาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของ จังหวัดนครราชสีมาไว้ดังนี้

1. งานวิชาการ

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยเฉพาะ กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ และกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จากผลการประเมินคุณภาพนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2530 พบว่า คะแนนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ มี คะแนนเฉลี่ยต่ำมากคือ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 42.38

1.2 อัตราการเข้าชั้นสูง พบว่า ในปี 2530 มีอัตราการเข้าชั้นร้อยละ 14.68 และอัตราการเข้าชั้นของนักเรียนชั้น ป.1 มีอัตราสูงมากถึงร้อยละ 24 และนักเรียนอีกส่วนหนึ่งไม่มาเรียนตลอดปีถึงร้อยละ 4

1.3 การนิเทศติดตามผล ที่มุ่งเน้นการควบคุมกำกับและประเมินผลในทุกระดับ ยังไม่มีประสิทธิภาพ

1.4 เครื่องมือมาตรฐานในการประเมินผลงานวิชาการ ยังไม่สามารถนำไปใช้บริการและปฏิบัติได้

1.5 คู่มือครู หนังสือเรียน และหนังสืออ่านประกอบ ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

1.6 การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังมีน้อย

1.7 การค้นคว้าวิจัยทางวิชาการไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบให้สามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้

2. งานกิจการนักเรียน

2.1 ไม่สามารถดำเนินการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนในชั้น ป.1 และให้การศึกษาจนจบ ป.6 ได้ทุกคน จากผลการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน ปีการศึกษา 2531 เด็กในเกณฑ์บังคับ 11,193 คน เกณฑ์เข้าเรียนได้ 10,419 คน คิดเป็นร้อยละ 93.08 นักเรียนที่เข้าเรียนแล้วส่วนหนึ่งมีก้อออกกลางคัน ในปีการศึกษา 2531 มีนักเรียนในการรับผิดชอบของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาออกกลางคัน 936 คน คิดเป็นร้อยละ 1.22 ของนักเรียนทั้งหมด (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, ม.ป.ป.ค : 5)

2.2 นักเรียนประถมศึกษาส่วนหนึ่ง สุขภาพไม่สมบูรณ์ มักเป็นโรคเกี่ยวกับผิวหนัง ฟันผุ โรคตา และขาดสารอาหาร จากการสำรวจข้อมูล ปี 2531 นักเรียนที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กรมอนามัยกำหนดมีถึงร้อยละ 34.10

3. งานบุคลากร

อัตรากำลังครูยังไม่เพียงพอ และการกระจายอัตรากำลังครูยังไม่เกิดความ

เสมอภาคในบางโรงเรียนมีครูเกินเกณฑ์ บางโรงเรียนมีครูต่ำกว่าเกณฑ์

4. งานธุรการและการเงิน

โดยปกติแล้วการบริหารงบประมาณ เป็นการจัดสรรงบประมาณตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจัดสรรมาให้ แต่มีปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากยังขาดการควบคุม กำกับติดตามอย่างใกล้ชิด

5. งานอาคารสถานที่

เกี่ยวกับอาคารเรียนและอาคารประกอบ มีอาคารทรุดโทรมอยู่ 81 หลัง จำนวน 205 ห้อง บ้านพักครูอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมไม่มีครูพัก 100 หลัง มีครูต้องการบ้านพักเพิ่มอีก 349 ครอบครัว โดยสรุปแล้วในรอบปีงบประมาณที่ผ่านมา การก่อสร้างอาคารเรียนและบ้านพักครูยังไม่เพียงพอกับความต้องการ และการต่อเติม ซ่อมแซม ยังต้องดำเนินการต่อไป ในด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษายังขาดงบประมาณดำเนินการ

6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนบางโรงเรียนยังไม่ได้ดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากปัญหาการบริหารโรงเรียนทั้ง 6 งาน ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาสได้ประมวลไว้ดังกล่าว สรุปได้ว่าจังหวัดนราธิวาวยังประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนทุกงาน

จากการศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย และสรุปผลการระดมความคิด เรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในการใช้เวลาบริหารงานทั้ง 6 งานของโรงเรียน สรุปได้ว่า ในเวลาการทำงาน สัปดาห์ละ 35 ชั่วโมง ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาควรใช้เวลาในการบริหารงานแต่ละงานตามขนาดของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529ก : 28) ดังในตาราง 2

ตาราง 2 การใช้เวลาในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ขนาดโรงเรียน	การใช้เวลาทำงานในรอบสัปดาห์ เป็นชั่วโมง-ร้อยละ					
	ขนาดใหญ่มาก-ใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก-เล็กมาก	
	ชั่วโมง	ร้อยละ	ชั่วโมง	ร้อยละ	ชั่วโมง	ร้อยละ
งานบริหารโรงเรียน						
1. วิชาการ	12	34.29	12	34.29	13	37.14
2. กิจกรรมนักเรียน	6	17.14	6	17.14	6	17.14
3. บุคลากร	6	17.14	6	17.14	5	14.29
4. ธุรการและการเงิน	5	14.29	5	14.29	4	11.43
5. อาคารสถานที่	4	11.43	3	8.57	3	8.57
6. ความสัมพันธ์กับชุมชน	2	5.71	3	8.57	4	11.43

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2529ก : 28

จากตารางข้างบนนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนควรใช้เวลาหรือให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก และรองลงมาคือ การบริหารงานกิจการนักเรียนและงานบุคลากร ใช้เวลาเท่ากันในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ส่วนในโรงเรียนขนาดเล็ก การใช้เวลาในงานบุคลากรน้อยกว่า นอกจากนั้นก็เป็นงานธุรการและการเงิน อาคารสถานที่และความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งสำคัญรองลงมาตามลำดับ

เกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษานั้น ได้มีผู้สนใจทำการวิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

สมมาตร แก้วลาย (2528 : 39) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร 139 คน และครูประจำการ 172 คน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหาร

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูประจำการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยปฏิบัติงานด้าน วิชาการและด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นอยู่ใน ระดับมาก

โชคชัย ไกรนรา (2525 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะของครูตอบทบาท การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จากกลุ่มตัวอย่างที่ เป็นครู 559 คน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของครูตอบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช งานบริหารงานวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน และงานบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนงานบริหารธุรการและการเงินอยู่ในระดับมาก

อุดม เอี่ยมสะอาด (ม.ป.ป. : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องบทบาทการบริหาร การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร ผล การวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ปฏิบัติงานธุรการ การเงิน และพัสดุมากที่สุด รองลงไปตาม ลำดับ ได้แก่ การบริหารงานด้านบุคคล งานด้านวิชาการ งานด้านบริการต่าง ๆ งานอาคาร สถานที่ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานด้านกิจการนักเรียน เป็นอันดับ สุดท้าย แต่ทุก ๆ ด้านจัดอยู่ในระดับมาก

ทวี เชื้อสุวรรณ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องปัญหาการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งศึกษาการบริหาร งานโรงเรียน 5 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ และ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ วิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานธุรการ เป็นปัญหาค่อนข้างหนึ่ง ส่วนปัญหาด้านวิชาการ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กิจการนักเรียนและบุคลากรอยู่ในอันดับสอง สาม สี่ ห้า ตามลำดับ

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิต่างกัน มีทักษะตอบปัญหาในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีทักษะต่อการบริหารงานด้านอื่นอีก 4 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ การบริหารแตกต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 4 ด้าน แต่ตามบุคลากรมีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลงานวิจัยดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนใช้เวลาหรือให้ความสำคัญกับการบริหารงานโรงเรียนแต่ละด้านแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องตามลำดับความสำคัญ ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ศึกษาไว้ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าปัญหาดังกล่าวน่าจะเป็นผลจากสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา อันเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาว่า ปัจจุบันเป็นเช่นไร ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจสมรรถภาพในการปฏิบัติภารกิจในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และเพื่อให้ได้ข้อมูลอันเป็นแนวทางที่จะพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ให้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติภารกิจการบริหารโรงเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ ในจังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้เพื่อศึกษาทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ ที่มีต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาต่าง ๆ ทั้ง

6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร อุตสาหกรรมและการเงิน อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อตอบคำถามต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ มีทักษะต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันหรือไม่

2. เพื่อศึกษาว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีทักษะต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันหรือไม่

3. เพื่อศึกษาว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทักษะต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันหรือไม่

4. เพื่อศึกษาว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันหรือไม่

5. เพื่อศึกษาว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ที่มีเพศต่างกัน มีทักษะต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันหรือไม่

6. เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในงานต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ที่มีต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร อุตสาหกรรมและการเงิน อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ มีทักษะต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีทักษะต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทักษะต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน
5. ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ที่มีเพศต่างกัน มีทักษะต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้เกิดความเข้าใจในสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านงานวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร อุตสาหกรรม และการเงิน อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. ทำให้ทราบระดับสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ในด้านงานวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร อุตสาหกรรม และการเงิน อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. ทำให้ทราบความแตกต่างระหว่างทักษะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน วุฒิทางการศึกษา

เพศ ต่างกัน เกี่ยวกับสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

4. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และผู้บริหารการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาทุกระดับ ในการบริหารงานบุคลากร ทั้งด้านการสรรหา การบำรุงรักษา การพัฒนา และการโยกบุคลากรพ้นจากงาน

5. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และผู้บริหารการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาทุกระดับ ในการพัฒนาสมรรถภาพการบริหารโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. เป็นประโยชน์ในการหาแนวทางปรับปรุงสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ ไว้ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ที่มีต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในงาน 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร ธุรการและการเงิน อาคารสถานที่และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 3,852 คน โดยสุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ 362 คน

3. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน วุฒิต่างการศึกษา และเพศ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ทัศนคติที่มีต่อสมรรถภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในการบริหารงานด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร

ธุรการและการเงิน อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

นियามศัพท์

ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ในการวิจัยครั้งนี้ ไว้ดังต่อไปนี้

1. สมรรถภาพในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน ในการจัดและดำเนินการให้ภารกิจการบริหารงานโรงเรียน ด้านต่าง ๆ คือ ด้านวิชาการ กิจการนักเรียน บุคลากร ธุรการและการเงิน อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
2. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา
3. ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ในปีการศึกษา 2532
4. ครูอาจารย์ หมายถึง ข้าราชการครูสายปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ในปีการศึกษา 2532
5. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส
6. ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน หมายถึง ตำแหน่งผู้บริหาร ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานในสายบริหาร (บ.) และตำแหน่งครูอาจารย์ ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานในสายปฏิบัติการสอน (ป.)
7. ประสบการณ์ในตำแหน่ง หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ เริ่มดำรงตำแหน่งดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน จำแนกเป็น 3 ช่วง คือ น้อยกว่า 5 ปี ระหว่าง 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี
8. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกเป็น 2 ขนาด คือ ขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป

9. วุฒิทางการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารและครูอาจารย์ จำแนกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

10. งานวิชาการ หมายถึง ภาระหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการตามแผน และการติดตามผล ในเรื่องการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร การตรวจและนิเทศการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตร การจัดหาส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน ห้องสมุดหรือมูมนหนังสือ พัฒนาการสอนกลุ่มประสบการณ์ การสอนซ่อมเสริม การใช้ทรัพยากรของชุมชน เพื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการรายงานผลการเรียน

11. งานกิจการนักเรียน หมายถึง ภาระหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการตามแผน และการติดตามผลในการบริหารงาน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติ เช่น การเกณฑ์และรับนักเรียนเข้าเรียน การปฐมนิเทศ การบริการสุขภาพ อาหารกลางวัน การบริการนักเรียนขาดแคลน การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดเรียน ส่งเสริมประชาธิปไตย ชมรมต่าง ๆ กิจกรรมสหกรณ์ บริการแนะแนว จริยธรรมสำหรับนักเรียน

12. งานบุคลากร หมายถึง ภาระหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการตามแผน และการติดตามผล ในเรื่องการสรรหา การบำรุงรักษา การพัฒนา และการให้บุคลากรพ้นจากงาน

13. งานธุรการและการเงิน หมายถึง ภาระหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการตามแผน และการติดตามผลในเรื่องงานสารบรรณ งานทะเบียนและรายงาน งานงบประมาณ งานพัสดุ และงานการเงินและบัญชี

14. งานอาคารสถานที่ หมายถึง ภาระหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการตามแผน และการติดตามผลการทำงานเกี่ยวกับอาคารเรียน อาคารประกอบ และบริเวณโรงเรียนให้เกิดประโยชน์และคุณค่า สูงสุด

15. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง ภาระหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการตามแผน และการติดตามผล ในการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนใน

ท้องถิ่น ในเรื่องเกี่ยวกับการติดต่อเกี่ยวของ การให้ความช่วยเหลือ การร่วมงาน การสร้าง
ความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชน การประชาสัมพันธ์ จัดให้มีการศึกษามีกรอบม ตลอดจนแนะนำ
เพื่อส่งเสริมอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและท้องถิ่น และการชักนำประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา